

ژئوپلیتیک قفقاز جنوبی مثل همیشه غیرقابل پیش بینی است. حتی تا اوایل ماه آوریل، کمتر کسی تصور می کرد که روسیه به زودی نیروهای حافظ صلح خود را از منطقه قره باغ آذربایجان خارج کند. بسیاری از ناظران تا نوامبر ۲۰۲۵ در مورد احتمال عقب نشینی نیروهای روس تردید داشتند، باز زمانی که در بیانیه سه جانبه به عنوان تاریخ بالقوه اما مشخص نشده برای پایان ماموریت نیروهای حافظ صلح روسیه تصریح شده بود. از آنجا که قره باغ در زمینه وسیع تر قفقاز جنوبی برای روسیه از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است، طبیعتاً درک عقب نشینی روس ها از این جغرافیا تردیدهایی را به دنبال داشت.

دست بالای علی اف!

بر اساس یادداشتی که در سایت commonspace منتشر شد، بافت تاریخی، از جمله انتقال ارمنه به منطقه قره باغ در قرن ۱۹ توسط روسیه تزاری و متعاقب آن حمله به منطقه خود مختار قره باغ تحت رهبری اتحاد جماهیر شوروی، بر اهمیت قره باغ به عنوان دژ روسیه تأکید می کند. با توجه به اهداف مستمر ژئوپلیتیک روسیه، ناظران انتظار داشتند که مسکو بر حفظ حضور نظامی خود در قره باغ با فشاری کند، گزاره ای که احتمالاً به بهای تنش ها و رویارویی با باکو تمام می شد. اما در کمال تعجب برعکس این اتفاق افتاد. باکو موفق شد خروج نیروهای حافظ صلح را بدون درگیری یا بن بست نظامی با مسکو تضمین کند. این گزاره تاریخی به دلایل مختلف پیامدهای مهمی را به همراه دارد. به ادعای ناظران، برای اولین بار از اوایل قرن نوزدهم، باکو از حاکمیت کامل بر تمام سرزمین های خود بدون حضور هیچ نیروی خارجی برخوردار است. چنین مولفه ای، دستاوردی برای دولت آذربایجان است و در همین راستا الهام علی اف به عنوان معمار این دستاورد شناخته می شود. او توانست تمامیت ارضی آذربایجان را در میان رویارویی های شدید ژئوپلیتیکی و بلاکلیفی در منطقه احیا کند. حذف نیروهای خارجی از خاک آذربایجان به طور قابل توجهی جایگاه ژئوپلیتیک آذربایجان را تقویت کرده و به باکو اجازه می دهد تا اهداف سیاست خارجی خود را باطمینان و قاطعیت بیشتر پیش ببرد.

چرا بی سکوت کرملین

خروج نیروهای حافظ صلح نیز بر حل مناقشه قره باغ تأکید کرد. ۲۳ آوریل، علی اف اعلام کرد که پیش نویسی پیمان صلح با ارمنستان که رازیلی در باب آن ادامه دارد، شامل هیچ ماده ای در مورد قره باغ نیست. او افزود، ارمنستان از ادعای ارضی علیه آذربایجان صرف نظر کرده و به همین دلیل باکو نیز چنین ادعایی علیه ارمنستان ندارد. پیامد قابل توجه دیگر خروج نیروهای حافظ صلح روسیه از قره باغ به روابط آذربایجان و روسیه مرتبط است. این تحول در واقع غیرمنتظره و بی سابقه است. زیرا اولین بار بود که واحدهای مسلح روسیه به طور داوطلبانه و پیش از موعد قلمرویی از اتمام شوروی از هم فروپاشیده تارک کردند. بسیاری از تحلیلگران حالا با این سوال رویه رو هستند، چگونه دو کشور (روسیه و آذربایجان) در این مورد توافق کردند. برای برخی از ناظران، اگر توافقی برد-برد برای کرملین وجود نداشت، مسکو به این شیوه مسالمت آمیز از منطقه خارج نمی شد. بنابراین، بسیاری از ناظران در باب احتمال عضویت آذربایجان در اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) می گویند؛ گزاره ای که برای جاه طلبی های ژئوپلیتیکی مسکو بسیار مهم است. با این حال، علی اف، در ۲۳ آوریل، به صراحت اعلام کرد که باکو در حال حاضر چنین برنامه ای ندارد. هر چند این احتمال را در آینده رد نکرد.

عصر تازه قفقاز

به باور ناظران، آنچه روشن است، این است که آذربایجان قصد ندارد در بازی خروج نیروهای حافظ صلح از منطقه قره باغ، تغییر ژئواستراتژیک رادیکال در سیاست خارجی ایجاد کند. اولویت حفظ وضعیت غیرمتعدد و توسعه روابط با سایر سازمان های منطقه ای خواهد بود. در این میان باید گفت که در پی خروج غیرمنتظره نیروهای حافظ صلح روس از منطقه قره باغ، قفقاز جنوبی وارد یک پویایی ژئوپلیتیکی جدید می شود. این تحول تاریخی نه تنها حاکی از دستیابی آذربایجان به حاکمیت کامل بر سرزمین های خود است، بلکه منادی پایان قطعی مناقشه قره باغ است. به ادعای ناظران، مانورهای دیپلماتیک ماهرانه الهام علی اف، تمامیت ارضی آذربایجان را تضمین کرده و باکو را به عنوان بازیگری مطمئن در صحنه منطقه ای قرار داده است. خروج نیروهای حافظ صلح روسیه یک لحظه مهم را رقم زد؛ لحظه ای که چشم انداز آینده روابط آذربایجان و روسیه و ژئوپلیتیک منطقه را شکل می دهد. در حالی که آذربایجان مسیر خود را به جلو ترسیم می کند، تعهد این کشور به یکپارچگی منطقه ای، با تمرکز بر تقویت روابط در داخل جهان ترک، ثابت مانده است.

گزارش «آرمان ملی» از سقوط بالگرد حامل رئیس جمهور

سانحه در نقطه صفر مرزی

همه دستگاه ها برای یافتن بالگرد رئیس جمهور و وزیر خارجه بسیج شدند

معاون اجرایی رئیس جمهور: شاهد خبرهای خوبی خواهیم بود

در شب میلاد امام رئوف (ع) از صمیم قلب منتظر خبر صحت و سلامت کامل ایشان هستیم. این شاء... او در این توییت از هشتگ «همه دعا کنند» استفاده کرد.

همچنین در پی بروز حادثه برای بالگرد حامل رئیس جمهور و همراهان ایشان، عصر دیروز در کلاس درس تفسیر نهج البلاغه حجت الاسلام والمسلمین سید حسن خمینی، دعای توسل قرائت شد.

حسن روحانی رئیس جمهور پیشین نیز در شب یکشنبه ایکس نوشت: در شب میلاد امام هشتم (ع) از درگاه پروردگار متعال برای رئیس جمهور محترم و همراهانشان سلامتی آرزومندم و صمیمانه امید دارم ایشان هر چه زودتر به آغوش ملت بازگردند. همچنین روز گذشته مردم در اقصی نقاط کشور برای سلامت رئیس جمهور و همراهان دست دعا به سوی آسمان شدند.

شاهد خبرهای خوبی خواهیم بود

معاون اجرایی رئیس جمهور در گفت وگویی زنده با شبکه خبر گفت: با دو نفر از سرنشینان ارتباط برقرار شده و در چند نوبت صحبت شده است و این نشان می دهد شدت حادثه بالا نیست. محسن منصوری ادامه داد: با اقدامات انجام گرفته محدوده حادثه تا شعاع دو کیلومتری مشخص شده است. او افزود: هوا در محل حادثه مه آلود است و کار جست و جو کمی طول کشیده است. اما ان شاء... شاهد خبرهای خوبی خواهیم بود. وی ادامه داد: من تقاضای می کنم همه مردم برای خادم الرضا رئیس جمهور محترم ایران دعا کنند. منصوری تأکید کرد: در این ساعات اخبار زیاد منتشر می شود اما مردم اخبار را فقط از مبادی رسمی و ستاد مستقر در محل دنبال کنند و به سایر اخبار توجهی نشود.

واکنش های خارجی

پس از انتشار خبر بروز سانحه برای بالگرد رئیس جمهور رسانه های خارجی منطقه ای و بین المللی نیز به این موضوع واکنش نشان دادند و به طور کامل به پوشش این خبر

همراه بخشی از اعضای دولت به تبریز خبر داد. علی بهادری چهرمی در حساب کاربری خود در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: جلسه بالگرد رئیس جمهور و همراهانش اظهار کرد: بعد از این حادثه برای بالگرد رئیس جمهور همه گروه های ارتش، سپاه، هلال احمر و نیروهای مردمی بسیج شده اند.

احمد وحیدی گفت: این منطقه دارای جنگل بوده و به دلیل وجود مه بسیار شدید، دید سخت است و به همین دلیل نیروهای امداد هنوز به نقطه مد نظر نرسیده اند. ولی نیروها در منطقه حضور وسیع دارند و امیدوارم به نقطه مد نظر برسند و افراد را پیدا کنند. وی افزود: تنها مرجع رسمی اطلاع رسانی صداوسیماست و حرف های شبکه های اجتماعی مرجعیت ندارد. هر خبری باشد از صداوسیما اطلاع رسانی می کنیم. از سوی دیگر بابک محمودی، رئیس سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر با اشاره به خبر منتشر شده مبنی بر وقوع سانحه برای بالگرد حامل رئیس جمهور و همراهان در محدوده کلیبر و ورزقان اظهار کرد: پهبادهای امدادی هلال احمر به محل سانحه اعزام شده اند. آنچه مسلم است منطقه وقوع سانحه از مناطق صعب العبور بوده و امکان تردد به صورت خودرویی وجود نداشته است و همین مساله نیروهای امدادی را با دشواری هایی رویه رو کرده است. منطقه به شدت بارانی و مه آلود بوده و دیروز هشدار نارنجی هواشناسی برای این مناطق صادر شده بود.

در محل سانحه برای بالگرد رئیس جمهور، تخته سنگ های عظیمی با ارتفاع بیش از ۷۰ متر پشت به پشت هم قرار دارند که این موضوع امکان جست و جو و پیشروی را از امدادگران و مردم گرفته است. گروه ها و تیم های مردمی در منطقه دره ای برای جست و جو و بالگرد رئیس جمهور تشکیل شده است. تیم های مردمی، هلال احمر، بسیج، سپاه و اهالی روستاها اطراف در حال جست و جو هستند.

همچنین محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس با اشاره به سانحه برای بالگرد حامل رئیس جمهور در صفحه شخصی خود در ایکس نوشت: «برای سلامتی خادم الرضا علیه السلام، ریاست محترم جمهوری، جناب آقای رئیسی و همراهان ایشان دعا کنیم. خداوند به برکت دعای مؤمنین ایشان را از گزند بلیا حفظ کند.

شبکه های اجتماعی در این خصوص مطرح شد که استناد چندانی به آنها نیست چه اینکه وزیر کشور درباره آخرین وضعیت جست و جوی بالگرد رئیس جمهور و همراهانش اظهار کرد: بعد از این حادثه برای بالگرد رئیس جمهور همه گروه های ارتش، سپاه، هلال احمر و نیروهای مردمی بسیج شده اند.

احمد وحیدی گفت: این منطقه دارای جنگل بوده و به دلیل وجود مه بسیار شدید، دید سخت است و به همین دلیل نیروهای امداد هنوز به نقطه مد نظر نرسیده اند. ولی نیروها در منطقه حضور وسیع دارند و امیدوارم به نقطه مد نظر برسند و افراد را پیدا کنند. وی افزود: تنها مرجع رسمی اطلاع رسانی صداوسیماست و حرف های شبکه های اجتماعی مرجعیت ندارد. هر خبری باشد از صداوسیما اطلاع رسانی می کنیم. از سوی دیگر بابک محمودی، رئیس سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر با اشاره به خبر منتشر شده مبنی بر وقوع سانحه برای بالگرد حامل رئیس جمهور و همراهان در محدوده کلیبر و ورزقان اظهار کرد: پهبادهای امدادی هلال احمر به محل سانحه اعزام شده اند. آنچه مسلم است منطقه وقوع سانحه از مناطق صعب العبور بوده و امکان تردد به صورت خودرویی وجود نداشته است و همین مساله نیروهای امدادی را با دشواری هایی رویه رو کرده است. منطقه به شدت بارانی و مه آلود بوده و دیروز هشدار نارنجی هواشناسی برای این مناطق صادر شده بود.

در محل سانحه برای بالگرد رئیس جمهور، تخته سنگ های عظیمی با ارتفاع بیش از ۷۰ متر پشت به پشت هم قرار دارند که این موضوع امکان جست و جو و پیشروی را از امدادگران و مردم گرفته است. گروه ها و تیم های مردمی در منطقه دره ای برای جست و جو و بالگرد رئیس جمهور تشکیل شده است. تیم های مردمی، هلال احمر، بسیج، سپاه و اهالی روستاها اطراف در حال جست و جو هستند.

همچنین محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس با اشاره به سانحه برای بالگرد حامل رئیس جمهور در صفحه شخصی خود در ایکس نوشت: «برای سلامتی خادم الرضا علیه السلام، ریاست محترم جمهوری، جناب آقای رئیسی و همراهان ایشان دعا کنیم. خداوند به برکت دعای مؤمنین ایشان را از گزند بلیا حفظ کند.

